

Տարեկան գին 6 Արծաթ Անգլիական
Վեցանկայ 31/4
Մեկ ծանուցումը տողին 2 դրուր է
Ծառագործիքները կանխիկ են:
տորագրութիւնները ամեն ամսոյն 1ի
են 13ին կը սկսին:

Դուք երբեք չիք քաղ իրենց և անհոգ
ծախքը առնողին վրայ է:
Իրագործս վերաբերեալ անհոգ կամ որ
եւ իշխ. գրութիւն Եւրոպայի պիտի
ուզուի. եւ ասոնց անհոգ Եւրոպ
քը խրկուին վրայ է:

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ 24 ՕՐՈՍՏՈՍ
ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

Հարթութեան երեւոյթն հեռագրութեան
ընդ նայելով՝ Լեհաստանի խնդրոյն վրայ
Ռուսիոյ կառավարութեան տակը պա-
տաստանն արդէն առնուած ըլլալու
էր. բայց դեռ հեռագրութեան այս կարեւոր
լուրը չըրար:

Ստորին արդէն տարախոյս չիւր, թէ
որչա՞ր մեր և քաղաքապարսկան աւելոյ
Ռուսիոյ կառավարութեան տակը պա-
տաստանը, երեք տարեթեանց առաջար-
կութիւններուն մերժումը պիտի ըլլայ:
Հեռագրութեան հասարակաց ուշն ու միտքն
զբաղեցնողը Ռուսիոյ կառավարութեան
տակը պատասխանը չէ, այլ երեք տարե-
թեանց բռնակը ընթացքն է:

Մարտի 15-ին Ռուսիոյ խնդրոյն
խնդիրը, Լեհաստանի խնդրոյն հա-
մար Ռուսիոյ դէմ պատերազմ բանալու
միտք չունի, բայց ուրիշ միջոցներ կրնայ
ձեռք առնուի, որոնք պատերազմի չափ
աղբեցութիւն և անկէ աւելի արդիւնք
կրնան ունենալ:

«Ի՞նչ պիտի ընեն տերութիւնները
կրտսէ, եթէ Ռուսիա իրենց առաջարկու-
թիւնները վերստին մերժէ:

«Իրենց միաբան գործողութիւնը
պէտք է շարունակեն:

«Պատերազմէն պէտք է զգուշաց-
ուի, և բարոյական ճիշդում մը ի գործ
գրուի: Եւս ճիշդում միտակ դեռ պահա-
կան ծանուցագրերով չկրնար ըլլալ:

«Եւսիսի գործեր կան որ խօսքէն
աւելի աղբու են, բայց պատերազմ ալ
չեն:

«Լեհացիները փոխանակ ապստամբ
ձանձուր, պատերազմող ձանձուր, և ասի-
կա մեծ օգուտ կրնայ ընել Լեհացոյ:

«Եւս ժամանակ Եւստրիա կը հար-
կադրի իւր քաղաքականութիւնը փոխել
Պալեոլոյի սահմանադրութիւն վրայ, և ա-
պրաստանութեան յաջողութեան հաւանա-
կանութիւնը կաւենայ: Եւստրիա չափա-
զանց խառնութիւն կը բանեցնեն հիւսն Վա-
րսիայի սահմանադրութիւն վրայ:

«Եւստրիա պէտք է միաբանի Պալե-
ոլոյ և Մարտի 15-ին Լեհացիները պա-
տերազմող ձանձուր համար: Եւս ժա-
մանակ Լեհացիները զիւրաւ. զէնք և պա-
տերազմական միջոցը կ'ստանան զուրոյն:

Եւստրիա խնդրոյն լրացնելու ասոնք
բռնէ և աւել կը յիշեցնեն որ Յունաստա-
նի և Պերսիայի ապստամբութեան ժա-
մանակն ալ եւրոպական մեծ տերութիւն-
ներն այս ընթացքը բռնեցին և յաջողե-
ցաւ:

Լեհաստանի ու Մարտի 15-ին խնդիր-
ները պատճառ տուն Լեհաստանի հիւսն-
տակին Մարտի 15-ին հաւանադրութեան
կառավարութիւններուն մէջ դաշնակցու-
թիւն մը հաստատուելու: Բեղադրութիւն
ամբողջացող դեռ պահը Պալեոլոյի իշխա-
նին հետ դաշնագրութիւն մը ստորագրելու
է, որպէս զի թէ որ Ռուսիա Լեհաս-
տանի պատճառաւ արեւմտեան տերու-
թեանց հետ պատերազմի բռնուի, ամե-

րիկացիք օգնեն իրեն:

Լեհաստանի կառավարութիւնն այ պի-
տի պահանջէ Պալեոլոյէն որ Մարտի 15-ին
մէջ կայարութիւն հաստատուելու խորհր-
դէն ետ կ'ենայ, որուն ինչպէս արդէն ծա-
նուցած ենք՝ ստափիկ դէմ է Լեհաստանի
կառավարութիւնը:

Մարտի 15-ին խնդրոյն խնդիրն աւ-
ելով, Ս. Լեհաստանի խնդրոյն կառա-
վարութիւնն այս դաշնակցութեան առաջ-
քն առնելու համար է որ Լեհաստանի
խնդրոյն մէջ այն ստափանն կը փարանի և
խոհեմութիւն բանեցնելու կուգէ եւրո-
պայէս զի թէ Ռուսիոյ և թէ Լեհաս-
տանի հետ միանգամայն պատերազմի չի
բռնուի:

Աւելի պաշտպանողական դաշնակցու-
թիւն մ'ալ Եւստրիա և Տանիստրայի տե-
րութեանց մէջ եղբէ է: Եւստրիա պա-
ճաւ կը արուի Եւստրիա-Տանիստրայի
խնդիրը, որուն վրայ վեճը տարբար է
այս օրերս Տանիստրայի կառավարու-
թեան և Տանիստրայի դաշնակցութեան
մէջ: Բայց ոմանք ուրիշ նպատակ կու-
տան այս դաշնակցութեան:

Լեհաստանէն եկած վերջին լուրերը
կը ծանուցանեն թէ Լեհացիք քանի մը
կոիւններու մէջ յաղթուել են, բայց ա-
ռանց լքանելու կամ արտաքին ըլլալու
նորանոր խնդիրներ կը կազմեն և կը կու-
տան Ռուսիոյ դէմ, եւ մանաւանդ պատրաս-
տութիւն կը տեսնեն ձմեռն ալ պատե-
րաբար շարունակելու:

Աւելի խնդիր մէջ դեղացիները ոտը ե-
րան աղետալանայ և կարուստանայ
դէմ: Եւստրիա մեծ մասը Լեհացիքով,
կարծիք կը ըլլուի թէ Ռուսաց մասը կայ
այս ապստամբութեան մէջ, որպէս զի
Լեհացոյ հարուստները փախչելով չի
կրնան ձեռնադրութիւն ընել ապստամբու-
թեան:

Եւստրիոյ կայսեր հրաւիրանքը Պա-
լեոլոյի գլխավորութեամբ Վերմանացի
Թաղապարտ և իշխանաց Ժողովն ալ
բաւական նիւթ կը մատակարարէ եւրո-
պական լրագրաց:

Ինչպէս որ նախնիքս թուով ծա-
նուցեր էինք, Ռուսիոյ թագաւորն յան-
ձն չէ առած ներկայ գտնուիլ այս Ժողո-
վին՝ պատճառելով թէ խորհրդակցու-
թեան և որոշման նիւթ ըլլալը ինքնոյ
փայ կանխաւ բանակցութիւն եղած չէ
դաշնակցի կառավարութեանց մէջ, կամ
զոնէ Եւստրիոյ կառավարութիւնը իւր
ընկեր առաջարկութիւնները կանխաւ չէ
հարցադրած Ռուսիոյ կառավարութեան,
որով իրեն ստորագրութիւն մը եղած է:

Կախից թաղապարտ Ժողովը որոշեց
անգամ մ'ալ իր կողմանէ հրաւիր զը-
րել Ռուսիոյ թագաւորին, և նամա-
կին ալ Սարատովի թաղապարտ անձամբ
տարաւ, բայց զարձեալ չընդունուեցաւ
հրաւիրը:

Եւստրիոյ Ժողովն իր նիստերը շա-
բաթակէս սկսաւ:

Ս. Լեհացի լուրերը կը ծանուցանեն թէ
Պալեոլոյի Ժողովը թագաւորական Ժողովն
մէջ ալ անհամաձայնութիւն ծագելով:

Հանձնակցի թագաւորը հրաւիրել է ժո-
ղովին, և Պալեոլոյի Ժողովը երեսփոխանական
Ժողովն մէկ մասն ալ Եւստրիոյ առա-
ջարկութիւններուն դէմ բողոքել է:
Պալեոլ, Սարատովի Ժողովին և Ռուսիոյ
Ժողովին գլխերուն ալ Եւստրիոյ առա-
ջարկութիւններուն դէմ ելեր են Ժողովն
մէջ:

Եւստրիոյ կը ցուցնեն որ Եւրո-
պայի քաղաքական վիճակն օրքան զօր կրն-
առնուի վերջապէս Վարսիայի նոր հան-
գոյց մը պիտի կարգէ, որ եթէ առանց
պատերազմի կարենայ լուծուիլ դեռահան-
ձար քաղաքականութեան մը հրաշալի ար-
դիւնքը պէտք է համարուի:

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Պոլսեական կառավարութիւնը մալ-
րաքաղաքիս դեղացիներուն ծանուցաբեր
մը զօրեղ հեռուեալ իմաստով:

Թաղապարտը բարձուն հրամայած
ժամանակ կայսերական կառավարութիւնը
որոշել էր որ թիվագրած ընդամենն
առաջ եղած պարտքերը մինչև 1863 Օ-
գոստոսի վերջը հարկի վն 40 մարտի
մով և հարկի վն 60 ալ քանակաւ պի-
տի վճարուին, և օգոստոս 31-էն ետեւ ա-
մեն վճարը հարկի գումարէն Մեծ խի-
սիկի հաշուով պիտի կատարուին:

Բայց օրով հետեւ այնպիսի պարտա-
կներ կը ներկայանան որոյ մէջ այս վերջին
անորոշութիւնը գործադրելն արգարու-
թիւն չէ (Բ. Դուռը բողոք առնելով տե-
րերը երեք կարգի բաժնեց):

Եւստրիոյ կարգէն են այն առնելքի
տերերը՝ որոնք օգոստոսի 31-էն անցունելու
համար գծաւորութիւններ հանեցին իրենց
պարտաւորանքը հետ ունեցած հաշիւներ,
նուն վրայ, և անոնց քննութիւնը դատաւ-
տանական տեսանկիւնով ձգեցին:

Ս. Եւրոպայի երրորդ կարգէն են այն
առնելքի տերերը, որոնք կանոնաւոր դատ
ունենալով տերութեան առեւտրներուն
մէջ՝ օգոստոս 31-էն առաջ վճիւր չեն ըս-
տալով:

Պոլսեական կառավարութիւնը որո-
շած է որ այս երեք կարգի առնելքի տե-
րերը օրինաւոր գումով մարտի ստակ ըն-
դունելու իրաւութիւն չպիտի վայելին, այլ
իրենց առնելքը հարկի վն 40 մարտի
գումով և հարկի վն 60 քանակաւ պի-
տի վճարուին:

Մեղեալ շարքով օրը յանձնագրով
մը դուրստուեցաւ Բ. Դուռը, արտա-
քին գործող պաշտօնեայ բարձրագոյն
Եւրոպայի սկսեալ, ուր ներկայ էին
Ս. Եւստրիոյ փաշան, Տերալի փա-
շան, ստորին Դանուբի օսմանեան տեսուչ
Իսմէր փաշան, և այլն: Եւստրիոյ ան-
ձինքն (Պալեոլ և Եւստրիոյ) ո'րը
աւելի յարմար է արեւմտական միջոցն:

Եւստրիոյ իրենց, և այս կարեւոր
գործը զուլ և հանելու համար օրքան ըս-
տակ պէտք է կրնայ:

Հանձնագրով երկար խորհրդակցու-
թեան ետեւ որոշեց որ օտար տերութեանց
կողմանէ սոյն գործին համար գումար տե-
սուցներուն մեծ մասն կարծեացն աշխա-
յելով՝ Եւստրիոյ ձիւղն աւելի յար-
մար է նաւարկել ըլլալու, և այս գոր-
ծին ժամ առաջ կատարանք համար ալ
6-700000 ֆիլիքս բաւական է, որն որ
ամեն տերութեանց երաշխաւորութեամբ
ըր փոխ առնուելով, բացուելը նաւաւ
կիւն ձիւղն եկամուտներով կրնայ հետ-
ընկեալ վճարուիլ:

Պալեոլին գումար համար մը լուր
կուտայ թէ Եւրոպայի շրջակայքը բնակչո-
ւորները՝ զինուորագրութեան օրինաց
հարաւանի և տուրք վճարել չուզեցին
համար տերութեան խառնութիւն իրենց
վրայ հրաւիրելով՝ անապատին վրանաբնակ
արարներն իրենց օգնութեան կանչելով:
Եւստրիոյ զօրացը դէմ գնելու յանգիւնը
են, բայց չարաչար յաղթուել են: Պա-
լեոլներուն գնաւորներն մէկը՝ Միլի ա-
ղա անուն մեծ օսմանագրութիւն ըրեր է
այս գործին մէջ կայսերական կառավա-
րութեան: Բայց երբեք պատճառով մը
զուլ և քաշել Յորդանանի միւս կողմը քաշ-
ուել է:

Եւստրիոյ պատճառաւ Եւրոպայի շրջ-
ակայքին աւաղակութիւնը շատցել է
այս օրերս:

Տերալի կառավարութիւնը գունդ
մը գործ զնկել է վերջիւեւ ապստամբ Ե-
ւրոպայի վրայ:

Սոյն անկարգութիւնները պատահե-
ր են նաեւ Պալեոլի կողմը: Ս. Եւստրիա-
լի բռնած արարներն ալ՝ զինուորագրու-
թեան հարաւանի չուզելով՝ Դանուբի
սկսեալ Եւրոպայի զօրը դաշնը, մեծ
ջարդ մը տուել են անոնց Պալեոլի գաշ-
տին մէջ: Յիշեալ արարները կ'ապաւան-
կել անապատը քաշուելու, և անկեց
շրջակայ կիւրիները քաշելով ասպատակե-
լու:

Ս. Եւստրիոյ գաւառաց կայսերական
քննիչ Ս. Եւստրիոյ Ս. Եւրոպայի Եւրո-
պայի քանի մը կարեւոր գործերու և քիչ օրէն
վերստին գաւառաց համար հինգ շարքի
առաւել մարտադրութեան եկաւ:

Օգոստոսի 15-ին Եւրոպայի Իզմիր
գաւառաց կայսերական Ս. Եւստրիոյ
չարին և Իստանբուլ Ս. Եւրոպայի Ս. Եւրո-
պայի կարգի, և Պալեոլի կառավարիչ
Ս. Եւստրիոյ փաշային, Պալեոլի գա-
ւառին մեծ Ժողովն անդամներն փետ.
Պալեոլ փաշային, թիւրանօթաձիգ զօրաց
հրամանատար Հիւսնի փաշային, Իզմիրի
երկաթուղին վերատեսուչ գնդապետ
Ռեշադ պէյին և Իզմիրի աւաղակիւն
Ս. Եւստրիոյ փոխանորդին երրորդ կարգի
Ս. Եւստրիոյ պատուանշան շնորհեց:

